

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conferenceปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3Factors Affecting Innovative Leadership of School Administrators
in the Chonburi Primary Educational Service Area Office 3อรพิน อิมรัตน์ (Orapin Imrat)¹ สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ (Suttiwan Tuntirornawong)²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (2) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และ (4) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู จำนวน 322 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามที่มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก (3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยรวมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก และ (4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เรียงตามลำดับได้แก่ ปัจจัยระดับองค์การ ปัจจัยระดับทีมงาน และปัจจัยระดับบุคคล เขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$Z' = 0.393 Zx_3 + 0.318 Zx_2 + 0.249 Zx_1$$

คำสำคัญ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา

¹ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
achitapol48@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร. แผนกวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช suttivan5697@hotmail.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the factors related to the innovative leadership; (2) the innovative leadership of school administrators; (3) the relationship between related factors and innovative leadership of administrators; and (4) factors affecting innovative leadership of the administrators under the Office of Chonburi Primary Educational Service Area 3. The research sample consisted of 322 teachers in the Chonburi Primary Educational Service Area Office 3, by stratified random sampling. Questionnaire with reliability coefficient of .99. Statistics used in data analysis received the percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient, and multiple regression analysis. The research results indicated that (1) the factors related to the innovative leadership were rated at the high level; (2) innovative leadership of school administrators were rated at the high level; (3) The relationship between factors related to overall leadership innovative had a positive relationship; and (4) factors affecting innovative leadership of innovative administrators under the Office of Chonburi Primary Educational Service Area 3 were the following: the organizational factors (x_3), the team factors (x_2), and the personal factors (x_1); the regression equation for prediction of innovative leadership was as shown below:

$$Z' = 0.393 Z_{x_3} + 0.318 Z_{x_2} + 0.249 Z_{x_1}$$

Keywords: Innovative leadership, Primary school, Administrators

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

บทนำ

โลกในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามามีบทบาทอย่างมากในการพัฒนาประเทศ ส่งผลให้รัฐบาลมีการกำหนดนโยบายและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีการสร้างและใช้นวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อพัฒนาในทุกๆ ด้าน ในด้านการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของประเทศอย่างรวดเร็วเช่นกัน รัฐบาลมีนโยบายกำหนดให้นักเรียนต้องมีทักษะที่เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 (สุวณิ อึ้งวรการ, 2558, น.65) ส่งผลให้นักเรียนมีความสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้ทักษะต่างๆ เกิดขึ้นกับนักเรียนและครูในสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญกับการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทางการศึกษา ครูและนักเรียนเลือกใช้นวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน ใช้นวัตกรรมในการสร้างสื่อและการวัดประเมินผล ครูและนักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างผลงาน สิ่งประดิษฐ์ สามารถสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมที่มีประโยชน์ต่อตนเอง สถานศึกษาและประเทศชาติต่อไป นอกจากนี้นวัตกรรมยังช่วยในการบริหารสถานศึกษา ช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถบริหารสถานศึกษาของตนเองได้อย่างคล่องตัว และเกิดประสิทธิภาพ เกิดการทำงานที่เป็นระบบ จากความสำคัญของนวัตกรรมดังกล่าว การจะทำให้ครูและนักเรียนยอมรับเทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้นั้น ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะต้องเป็นผู้ที่สร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นภายในองค์กร ดังนั้นผู้บริหารจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้เทคนิค วิธีการต่างๆ อย่างหลากหลาย และควรพัฒนาตนเองให้เกิดภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ที่มีความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างรวดเร็ว ผู้นำสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม คือ การที่ผู้บริหารมีความสามารถในการรับรู้และใส่ใจรายละเอียดของเหตุการณ์ วิเคราะห์สถานการณ์ได้อย่างลึกซึ้ง และเปิดใจรับแนวคิดใหม่ กล้าคิดแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งนำแนวคิดเก่ามาต่อยอด เพื่อหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหา หรือสร้างสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561, น.130) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสำคัญต่อการบริหารงานของบุคลากรในองค์กร คือ ช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน มีจุดเน้นหรือเป้าหมายร่วมกันในการปฏิบัติงาน เกิดสัมพันธภาพที่ดีภายในกลุ่ม เกิดความไว้วางใจระหว่างกันในการทำงาน สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานไปสู่วิสัยทัศน์ขององค์กร นอกจากนี้ ยังเป็นประโยชน์ต่อองค์กรในการกำหนดทิศทางขององค์กรอย่างมีกลยุทธ์เชิงนวัตกรรม การสร้างนวัตกรรมใหม่ในการผลิตหรือปรับปรุงการผลิตสินค้าและการบริการ การบริหารจัดการด้วยวิธีการทำงานในรูปแบบของเครือข่ายและองค์กรสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการที่มีความคาดหวังเพิ่มขึ้นจากการใช้บริการขององค์กร และสามารถสร้างวัฒนธรรมองค์กรเชิงนวัตกรรมได้ (กุลชลี จงเจริญ, 2561, น. 8) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เวียงวิวรรณ ทำทูล (2557, น.141) ที่ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาจะส่งผลต่อการเป็นองค์กรที่มีขีดความสามารถ และสมรรถนะสูงในการบริหารงานด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม ด้านการบริหารความเสี่ยง ด้านการมีจริยธรรมและตรวจสอบได้ และด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ซึ่งส่งผลต่อการเป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูงของโรงเรียนได้ร้อยละ 80 การที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม จะสามารถนำความสามารถของตนในการโน้มน้าวหรือจูงใจให้บุคลากรในองค์กรทำงานด้วยความเต็มใจ และยังประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้หรือพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่องค์กรตั้งไว้ได้ ซึ่งการที่ผู้บริหารจะสามารถพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมได้นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ 1) ปัจจัยระดับบุคคล 2) ปัจจัยระดับทีมงาน และ 3) ปัจจัยระดับองค์กร (กุลชลี จงเจริญ, 2561, น.27) โดยปัจจัยที่กล่าวมานี้จะช่วยผลักดันให้ผู้บริหารพัฒนาตนเองให้เกิดมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม นำไปใช้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

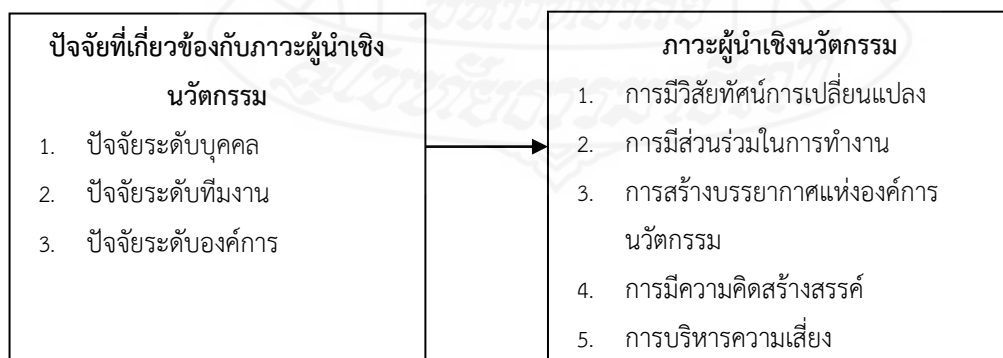
ประโยชน์ในการบริหารการศึกษาของตนเอง ปัจจุบัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้กำหนดกลยุทธ์ และแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาในสังกัด คือ ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมและประเทศ คือ เสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการออกแบบและนวัตกรรมตลอดจนให้บริการด้านการทดสอบ คุณภาพเพื่อยกระดับคุณภาพและรูปแบบผลิตภัณฑ์ให้หลากหลายได้มาตรฐานสากลเป็นที่ยอมรับและแข่งขันได้ในตลาดโลก ซึ่งจากแผนพัฒนาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าทุกหน่วยงานให้ความสำคัญต่อการสร้างและใช้นวัตกรรม

ดังนั้นสถานศึกษาและผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและตื่นตัวในเรื่องของนวัตกรรม เพื่อปรับเปลี่ยนตนเองให้เกิด ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงตอบสนองนโยบายด้านนวัตกรรมของทางเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3 และนโยบายของจังหวัดชลบุรี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อพัฒนาผู้บริหารให้เป็นผู้บริหารที่มี ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

กรอบแนวคิด

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ศึกษาคือ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2,001 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูจำนวน 322 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ (1) ข้อมูลส่วนบุคคล (2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม และ (3) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา การหาคุณภาพของแบบสอบถามใช้การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ มีความสอดคล้องกันของแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective: IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มไม่ซ้ำตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเที่ยง(Reliabilityของปัจจัย เท่ากับ 0.97 และภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร เท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 66.15 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 51.24 ประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1-5 ปี 105 คน คิดเป็นร้อยละ 32.61 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครู ระดับคศ.1 113 คน คิดเป็นร้อยละ 35.09

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.29 , S.D. = 0.59) และเมื่อพิจารณาปัจจัยรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ดังนี้ ปัจจัยระดับบุคคล ($\bar{X}$ = 4.31, S.D. = 0.63) ปัจจัยระดับทีมงาน ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.64) และ ปัจจัยระดับองค์กร ($\bar{X}$ = 4.27, S.D. = 0.63) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

(n = 322)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ปัจจัยระดับบุคคล	4.31	0.63	มาก
2. ปัจจัยระดับทีมงาน	4.28	0.64	มาก
3. ปัจจัยระดับองค์กร	4.27	0.63	มาก
รวม	4.29	0.59	มาก

3. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.61) และเมื่อพิจารณารายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านการบริหารความเสี่ยง ($\bar{X}$ = 3.34, S.D. = 0.64) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 0.64)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.64) ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.67) และด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.67) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา (n = 322)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	4.26	0.67	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วม	4.29	0.64	มาก
3. ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม	4.26	0.67	มาก
4. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	4.30	0.64	มาก
5. ด้านการบริหารความเสี่ยง	4.34	0.64	มาก
รวม	4.29	0.61	มาก

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าในภาพรวมทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r = .903$) กับระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์เป็นรายปัจจัยเรียงลำดับความสัมพันธ์ดังนี้ ปัจจัยระดับองค์การ ($r = .866$) ปัจจัยระดับทีมงาน ($r = .855$) และปัจจัยระดับบุคคล ($r = .824$) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร

ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (X)	ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม					
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y
	การเปลี่ยนแปลง ด้านวิสัยทัศน์	การมีส่วนร่วม	การสร้างบรรยากาศ แห่งองค์การนวัตกรรม	การมีความคิด สร้างสรรค์	การบริหาร ความเสี่ยง	ภาวะผู้นำเชิง นวัตกรรม
1. ปัจจัยระดับบุคคล (x ₁)	.800**	.785**	.756**	.759**	.777**	.824**
2. ปัจจัยระดับทีมงาน (x ₂)	.833**	.812**	.803**	.794**	.782**	.855**
3. ปัจจัยระดับองค์การ (x ₃)	.838**	.816**	.811**	.807**	.803**	.866**
รวมเฉลี่ยทุกปัจจัย (x)	.877**	.857**	.841**	.838**	.838**	.903**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

5. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่าปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัย ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ร้อยละ 81.8 ($R^2 = .818$) และเมื่อเรียงลำดับของการส่งผลจากมากไปหาน้อย พบว่า ปัจจัยระดับองค์การ ส่งผลต่อ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มากที่สุด ($\beta = .393$) รองลงมาได้แก่ปัจจัยระดับทีมงาน ($\beta = .318$) และปัจจัยระดับบุคคลส่งผลน้อยที่สุด ($\beta = .249$) ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยวิธี Stepwise

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	p
	B	Std. Error	β		
ปัจจัยระดับองค์การ (X_3)	.381	.048	.393	7.938	.000
ปัจจัยระดับทีมงาน (X_2)	.306	.048	.318	6.387	.000
ปัจจัยระดับบุคคล (X_1)	.243	.043	.249	5.657	.000
	.307	.107		2.862	.004
R = .904					
$R^2 = .818$					
F = 475.369					
สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ					
$Y' = 0.307 + 0.381 X_3 + 0.306 X_2 + 0.243 X_1$					
สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ					
$Z' = 0.393 Zx_3 + 0.318 Zx_2 + 0.249 Zx_1$					

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่ายุคศตวรรษที่ 21 เป็นโลกดิจิทัล นวัตกรรมมีความสำคัญต่อทุกภาคส่วน รัฐบาลให้ความสำคัญและสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานเห็นความสำคัญและยอมรับนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารงาน ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนจึงให้ความสำคัญกับนวัตกรรม มีการพัฒนาตนเองในด้านการใช้นวัตกรรมในการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนให้เพิ่มมากขึ้น ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ คิดบูรณาการ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนภายในองค์การทำงานร่วมกันก่อให้เกิดการทำงานเป็นทีมที่เห็น

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ความสำคัญของนวัตกรรม ดังคำกล่าวของ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2561, น.8-9) กล่าวถึงนวัตกรรมมีความสำคัญต่อการพัฒนา มนุษย์ในศตวรรษที่ 21 นวัตกรรมเป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารการศึกษา นวัตกรรมเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพการศึกษา และนวัตกรรมเป็นเครื่องมือในการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และผู้บริหารสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรได้ทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีบรรยากาศองค์การที่ดี สร้างวัฒนธรรมองค์การที่ยั่งยืนในด้านการใช้นวัตกรรมในการจัดการศึกษา รวมทั้งผู้บริหารปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ที่กำหนดกลยุทธ์ในด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และสนับสนุนการผลิต จัดหาและใช้สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่หลากหลายรวมทั้งการพัฒนา ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อย่างเต็มศักยภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3, 2559) ซึ่งสอดคล้องกับ Denti L. & Hemlin S. (2012) ที่พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ได้แก่ 1) ปัจจัยระดับบุคคล ประกอบด้วย การรู้ความสามารถ ของตนเองในการสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สร้างความผูกพันต่อองค์กร ทราบจุดแข็งของแต่ละบุคคลรู้จักใช้ประโยชน์ของแต่ละบุคคล 2) ปัจจัยควบคุมระดับทีม ประกอบด้วย การสะท้อนผลงานของทีมในเชิงบวกเพื่อสร้างนวัตกรรม ทำงานร่วมกันเป็น ทีม ส่งเสริมให้บุคลากรแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ให้อิสระในการทำงานและนิเทศการทำงานด้วยวิธีการให้กำลังใจ 3) ปัจจัย ควบคุมระดับองค์กร ประกอบด้วย การจัดโครงสร้างภายในองค์กร เป็นโครงสร้างแบบกระจายอำนาจ ไม่เป็นทางการ มีการ ร่วมมือกันในการทำงาน สร้างเครือข่าย และสร้างวัฒนธรรมในองค์กร ซึ่งวัฒนธรรมองค์การเป็นพฤติกรรมที่ผู้บริหารคาดหวัง จะให้เกิดภายในองค์กรได้แก่ พฤติกรรมการกล้าเสี่ยง ขอบการทดลอง การเป็นคนเปิดเผย ความไวเนื้อเชื้อใจ และความเป็น อิสระ 4) ปัจจัยผสมผสานอื่น ประกอบด้วย การผสมผสานระหว่างการสร้างแรงบันดาลใจ และความสามารถในการตัดสินใจ และสอดคล้องกับจุฑาทิพย์ ชนะเคน (2559) ซึ่งศึกษาเรื่องคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า คุณลักษณะของผู้นำเชิงนวัตกรรมและแนวทางการพัฒนา ผู้นำเชิงนวัตกรรม มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพภายใน บุคลิกภาพภายนอก การปฏิบัติงาน และมีมิตร สัมพันธ์ ซึ่งมีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารเข้าใจความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของยุคศตวรรษที่ 21 และ รัฐบาลมีการปฏิรูปการศึกษามีนโยบายในการจัดการศึกษาโดยให้ผู้เรียนใช้ Digital เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ และส่งเสริม การเรียนวิทยาศาสตร์เพื่อสร้างนวัตกรรม ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีการ สร้างบรรยากาศภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานใหม่ๆ และต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแผนงานหรือวิสัยทัศน์ที่ได้ตั้งไว้ นอกจากนี้ ผู้บริหารยังต้องให้การสนับสนุนให้บุคลากรภายในสถานศึกษาใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน และผู้บริหารมีบทบาท ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้นวัตกรรมเป็นฐาน ซึ่งนวัตกรรมจะเป็นส่วนหนึ่งของแผนกลยุทธ์การ พัฒนาสถานศึกษาที่บุคลากรทุกคนจะต้องร่วมกันบริหารจัดการเพื่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยผู้บริหารชี้แจงให้บุคลากรมี ความเข้าใจตรงกันว่าให้มีการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ เช่น เทคนิคการสอนแบบใหม่ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนแบบ ใหม่ การพัฒนากิจกรรมเสริมการเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับอนุสรฯ สุวรรณวงศ์ (2561, น.26) ได้กล่าวถึงบทบาทของ ผู้บริหารในฐานะผู้นำเชิงนวัตกรรม ว่าควรมีบทบาทดังต่อไปนี้ 1) ผู้บริหารมีบทบาทในการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดผลการ ปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมให้ครูสามารถออกแบบแผนงานหรือโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น กลุ่มสาระ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

การเรียนรู้จะต้องมีนวัตกรรมประจำกลุ่มอย่างน้อย 1 ชิ้น/ปีการศึกษา หรือคณะกรรมการระดับชั้นเรียน จะต้องมีนวัตกรรมร่วมกันอย่างน้อย 1 ชิ้น/1 ภาคเรียน เป็นต้น โดยการประเมินการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดเชิงนวัตกรรมจะเป็นข้อมูลสำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดของบุคลากรและสถานศึกษาอันเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการพัฒนาสถานศึกษาและแผนการยกระดับสมรรถนะเฉพาะทางสำหรับครูในลำดับต่อไป 2) ผู้บริหารมีบทบาทในการสนับสนุนสภาพแวดล้อม/บรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานแบบต่างคนต่างทำนั้นไม่เอื้ออำนวยต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ ๆ ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของผู้เรียน 3) ผู้บริหารควรสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานของครูที่มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Learning & Sharing) เน้นการทำงานแบบร่วมมือ (Collaboration) ที่ไม่จำกัดเพียงแค่ครูภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันหรือครูในระดับชั้นเดียวกันเท่านั้น แต่จะเป็นการร่วมเรียนรู้และร่วมมือกันของครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาในลักษณะของเครือข่ายการเรียนรู้ครูนวัตกรรม (Teacher Innovation Network : TIN) ที่จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดที่หลากหลายของครูที่มาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือระดับชั้นต่าง ๆ โดยผู้บริหารจะต้องจัดสรรเวลาและสถานที่เพื่อให้ครูได้มีโอกาสพบปะพูดคุยกันอย่างไม่เป็นทางการทั้งนี้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดังกล่าวจะช่วยให้ผู้บริหารทราบว่าครูท่านใดต้องการสนับสนุนด้านใดเพื่อให้การปฏิบัติงานนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม และสอดคล้องกับกลยุทธ์ จงเจริญ (2561, น.26) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารในการใช้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหาร ต้องมีบทบาท ดังนี้ กำหนดทิศทาง วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ในการสร้างวัฒนธรรมที่ชัดเจน สร้างวัฒนธรรมองค์การเชิงนวัตกรรมภายในองค์กร ให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม สร้างองค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ รวมทั้ง ให้กำลังใจแก่บุคลากรในองค์กร ขจัดอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม สนับสนุนและให้กำลังใจบุคลากร จัดหาทรัพยากรที่เพียงพอ กำหนดภาระงานที่เหมาะสม ให้เสรีภาพในการทำงาน และมีการทำงานเป็นทีมและการทำงานร่วมกันนอกจากนี้ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรภายในสถานศึกษาใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน นำนวัตกรรมมาใช้จนเกิดเป็นนิสัยและวัฒนธรรมภายในองค์กรของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เวียงวิวรรค์ ทำทูล (2557) ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์การขีดสมรรถนะสูงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยจากการศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมได้นั้น มีองค์ประกอบดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) การคิดสร้างสรรค์ 3) การทำงานเป็นทีม และมีส่วนร่วม 4) การมีจริยธรรมและตรวจสอบได้ 5) การบริหารความเสี่ยง 6) บรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม ซึ่งองค์ประกอบในแต่ละด้านส่งผลให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เรียงตามลำดับ คือ ปัจจัยระดับองค์การ ปัจจัยระดับทีมงาน และปัจจัยระดับบุคคล

1) ปัจจัยระดับองค์การส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการจัดโครงสร้างองค์การและจัดสภาพแวดล้อมองค์การได้อย่างเหมาะสม มีการกระจายอำนาจในการบริหารงานทั้ง 4 งาน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป มีการบริหารงานอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน นอกจากนี้ผู้บริหารยังใช้นวัตกรรมการสื่อสารที่อำนวยความสะดวกสอดคล้องเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงานและเกิดการสร้างนวัตกรรมภายในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อรุณี ไพศาลพาณิชย์กุล (2560, น.170) กล่าวว่า ลักษณะของผู้นำเชิงนวัตกรรมต้องการมีบริหารจัดการองค์การของตนเองได้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

อย่างเหมาะสม โดยผู้บริหารต้องมีความมุ่งมั่นต่อการสร้างและใช้นวัตกรรม จัดโครงสร้างองค์การที่เอื้อต่อการบริหารจัดการ นวัตกรรม เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงานและเกิดการสร้างนวัตกรรมภายในองค์การ สร้างบรรยากาศองค์การที่ ส่งเสริมการเรียนรู้ และสร้างระบบงานที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากร และสอดคล้องกับแนวคิดของ มนุษย์ กับวัฒนธรรม (2550) ที่ได้ศึกษาแนวทางการประยุกต์รูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดของแมคคินซี (McKinsey's) ในสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน พบว่า ผู้บริหารควรบริหารจัดการสถานศึกษาให้เหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงโดยการบริหาร การองค์การนั้นต้องอาศัยบริบท 7 ด้าน คือ ด้านการกำหนดโครงสร้างงานของสถานศึกษา ด้านการกำหนดกลยุทธ์ในการ บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดแผนงานของสถานศึกษา ด้านการกำหนดรูปแบบการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ควรบริหารงานอย่างใกล้ชิดกับทุกฝ่าย ด้านการกำหนดบุคลากร ด้านการกำหนดทักษะ ด้านการกำหนดจิตสำนึก รวมทั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของเวียงวิวรรณ ท่าพล (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ องค์การขีดสมรรถนะสูงของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การขีดสมรรถนะสูง 4 ด้าน ได้แก่ บรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม ด้านการ บริหารความเสี่ยง ด้านการมีจริยธรรม และตรวจสอบได้ และด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง สามารถพยากรณ์ได้ว่า ส่งผลต่อการเป็นองค์การขีดสมรรถนะสูงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ได้ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ปัจจัยด้านทีมงานส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเป็นผู้นำบุคลากรทั้งหมดภายในสถานศึกษา ซึ่งบุคลากรทุกคน ต่างมีความแตกต่างของตนเองในด้านต่างๆ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการบริหารทีมงาน เพื่อให้การดำเนินงานของ บุคลากรเป็นแบบแผนแนวทางเดียวกัน มีการร่วมมือกันทำงานให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้บริหารต้องรับรู้พฤติกรรมของ บุคคลในทีมทุกคน ให้อิสระในการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม มีการให้บุคคลภายในองค์การสร้างงานวิจัย เพื่อก่อให้เกิดนวัตกรรมการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอรอนงค์ โรจน์วัฒนบุลย์ (2553, น.220) กล่าวถึง ปัจจัยด้านทีมงาน ในด้านสังคมประกอบด้วย การจูงใจผู้อื่น การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ มีวุฒิ ภาวะทางอารมณ์ มีความรับผิดชอบต่อสังคม การสร้างเครือข่ายและสายสัมพันธ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอำพร โพชะราช (2550) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการรับรู้พฤติกรรมของทีมงานในด้านต่างๆ คือ ด้านบทบาทสมมุติ ด้านวัตถุประสงค์ ที่ชัดเจน ด้านการสนับสนุนและไว้วางใจต่อกัน ด้านการสัมพันธ์กลุ่ม และด้านการสื่อสารที่ดี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งในภาพรวมพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะรับรู้พฤติกรรมทีมงานได้สูงกว่าครูผู้สอน

3) ปัจจัยบุคคลส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อาจเป็นเพราะว่า พฤติกรรมของผู้บริหารต้องมีคุณลักษณะ กล่าวคือ ถ้าคิด ถ้าทำ มีการวางนโยบายที่ เชื่อมโยงกับนวัตกรรมต่างๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ และส่งเสริมให้บุคลากรใช้ดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เพื่อให้เกิด นวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการบุคลิกภาพของผู้บริหารในด้านการมีคุณธรรม กล่าวคือ ถ้าเสี่ยง ถ้าเปลี่ยนแปลง มีจิตใจเปิดกว้าง เป็นผู้ที่ฟังที่ดี ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวส่งผลต่อการเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของขวัญชนก โทนาค (2556, น. 99) พบว่า ปัจจัยระดับบุคคล แบ่งได้เป็นด้านบุคลิกภาพและด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ 1) บุคลิกภาพภายใน ประกอบด้วย ความคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ คิดบูรณาการ มีจินตนาการ รอบคอบ ไม่ประมาท ซื่อสัตย์ สุจริต 2) บุคลิกภายนอก ประกอบด้วย คล่องแคล่ว ว่องไว เอาใจใส่ 3) การปฏิบัติงาน ประกอบด้วย วิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง มุ่งสู่จุดหมาย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

การแปลงความคิดสู่การปฏิบัติ การเลือกสรรข้อมูล การแก้ปัญหา รุ้รายละเอียด ความพร้อมในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการเรียนรู้ การวางแผน ต่อสู้ ฟันฝ่าอุปสรรค พัฒนาตนเอง ความกล้าเสี่ยง ความกล้าเปลี่ยนแปลง การยอมรับความล้มเหลวหรือผิดพลาด และสอดคล้องกับงานวิจัยของจอร์จ แก์เอียน (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทของสังคมพหุวัฒนธรรม พบว่า ผู้นำเชิงนวัตกรรมหรือผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความทันสมัยและทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีการรับรู้ข้อมูลที่เป็นจริงเชื่อถือได้ เข้าใจถึงวัฒนธรรมวิถีชีวิตของคนในชุมชน เข้าถึงหลักศาสนา ให้ความสำคัญกับองค์กรท้องถิ่นและภูมิปัญญาที่เกิดจากคนในท้องถิ่นและต้องสร้างแนวความคิดในการพัฒนาการศึกษาของคนในชุมชนต้องให้ความสำคัญกับบุคลากรในองค์กร พัฒนาศักยภาพในด้านความรู้ความสามารถและต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการทำงาน ต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิดกล้าทำกล้าเปลี่ยนแปลง มีบุคลิกของการเป็นผู้นำเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเสียสละการสร้างความช่วยเหลือและสัมพันธ์ภาพกับหน่วยงานอื่นๆ อำนวยความสะดวกให้ทีมงานและเป็นผู้นำทางความคิด ต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีการสร้างเครือข่ายผู้นำ มีการเปิดกว้างนำทีมงานศึกษาดูงาน มีการแลกเปลี่ยนบุคลากรและความรู้ในระดับนานาชาติ มีการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์กร มีความกล้าในการนำเสนอตนเองและนำเสนอผลงาน สร้างเจตคติที่ดีให้แก่ทีมงานในการพัฒนาตนเองในทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของMuhammad Ubaidillah (2018) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผู้นำด้านนวัตกรรมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า โรงเรียนบันกิลเป็นโรงเรียนมัธยมอิสลาม ซึ่งเป็นสถาบันที่ได้รับความไว้วางใจจากชุมชนอิสลามว่าเป็นโรงเรียนที่ดีที่สุด โดยผู้นำของโรงเรียนได้รับเลือกให้เป็นผู้นำของโรงเรียนอิสลามในอำเภอปาสุวัน ซึ่งเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มีความมุ่งมั่น และเหมาะสมต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหลักการที่ผู้นำใช้ คือหลักการสื่อสาร หลักการประสานสัมพันธ์ และเข้าใจสภาพแวดล้อมขององค์กร ผู้นำของสถานศึกษาต้องมีความกระตือรือร้นที่จะกำหนดพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นยุคที่มีการแข่งขันสูง ผู้นำต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมุ่งมั่นและทุ่มเทในการทำงานอย่างชัดเจนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการศึกษาภายในองค์กร

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 ควรนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคคล ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจที่ใช้กระตุ้นขับเคลื่อนการคิด การกระทำของตนเองให้ดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารควรให้การเสริมแรงบันดาลใจให้กับตนเอง โดยการเข้าศึกษาดูงานสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลประสบความสำเร็จในการบริหารงาน และพัฒนาตนเองในการใช้ดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาแบบใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา ผู้บริหารพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานในทุกสถานการณ์ และส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทดลองใช้นวัตกรรมการศึกษาใหม่ๆในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

2. ปัจจัยด้านทีมงาน การสร้างเครือข่ายสังคมนวัตกรรมของบุคลากรภายในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารควรสร้างเครือข่ายสังคมนวัตกรรมในการทำงาน โดยการส่งเสริมให้บุคลากรภายในสถานศึกษาเกิดความร่วมมือร่วมใจในการช่วยเหลือกัน มีการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อบุคลากรภายในสถานศึกษา มีการกำกับติดตามเพื่อให้เกิดการพัฒนาวัฒนธรรม

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

การศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา และเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในสถานศึกษาเสนอแนะความคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการสร้างนวัตกรรมการศึกษา

3. ปัจจัยด้านองค์การ การสร้างวัฒนธรรมภายในสถานศึกษาให้บุคลากรเกิดพฤติกรรมที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ในการจัดการเรียนการสอน โดยส่งเสริมระบบการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และคณิตศาสตร์ (สะเต็มศึกษา) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูไปอบรม ศึกษาดูงานทางการเรียนการสอนแบบสะเต็มศึกษาจากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จเพื่อพัฒนาผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีทักษะ และสามารถบูรณาการความรู้ ไปใช้ในการเชื่อมโยงและแก้ปัญหาในชีวิตจริง รวมทั้งการพัฒนากระบวนการหรือผลผลิตใหม่ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์ความคิดใหม่ๆ นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมสร้างแรงจูงใจในการใช้นวัตกรรมสื่อสารผ่านอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่ทันสมัย

4) ปัจจัยระดับองค์การส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับสูงสุด ผู้บริหารควรใช้การสื่อสารที่ถี่กับครู และบุคลากรทางการศึกษาในการกำหนดวิสัยทัศน์ ที่มุ่งเน้นการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน และเลือกใช้นวัตกรรมที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน และการบริหารภายในสถานศึกษา มีการเสริมแรงและให้รางวัลกับบุคลากรภายในสถานศึกษาที่สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ๆ รวมทั้งประสานงานหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญให้การสนับสนุนทางเทคนิคในการจัดทำสื่อ ช่วยพัฒนาบุคลากรเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา และควรศึกษาสร้างงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรม และแสวงหากระบวนการคิดวิเคราะห์รูปแบบการแก้ปัญหาแบบใหม่ๆ เสมอในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กุลชลี จงเจริญ. (2561). หน่วยที่ 12 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม. ใน *ประมวลสาระชุดวิชา นวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ หน่วยที่ 8-15*. (พิมพ์ครั้งที่ 1, น.7). นนทบุรี: สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ขวัญชนก โตนาค. (2556). *การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, พิษณุโลก.
- จรุณี แก้วเย็น. (2556). *คุณลักษณะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทของสังคมพหุวัฒนธรรม*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา
- จุฑาทิพย์ ชนะเคน. (2559). *การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 (การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).*มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, พิษณุโลก.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2561). หน่วยที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ. ใน *ประมวลสาระชุดวิชา นวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ หน่วยที่ 1-7*. (พิมพ์ครั้งที่ 1, น. 8-9). นนทบุรี: สาขาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มนญา กัปวัฒนวรสุข. (2550). *การศึกษาแนวทางการประยุกต์รูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดของแมคคินซี (McKinsey's) ในสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน (การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).*มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, อยุธยา.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

เวียงวิวรรณ ทำทูล. (2557). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการขีดสมรรถนะสูงของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต)*.

มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

สุกัญญา แซ่ม้อย. (2561). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวณี อึ้งวรากร. (2558). *ครู: อกุศลวิวัฒนาการเรียนรู้สู่คุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 2(1), 65.

สำนักงาน ก.พ. (2559). *การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ*. สืบค้น 27 สิงหาคม 2562, จาก

<https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/document/ocsc-2017-eb01.pdf>.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2559 – 2562*.ชลบุรี: กลุ่มนโยบายและแผน.

อนุสรฯ สุวรรณวงศ์. (2559). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovative Leadership)*. สืบค้นจาก

<https://www.truelookpanya.com/knowledge/content/52233/-edu-teaartedu-teaart-teaartdir->

อรุณี ไพศาลพาณิชย์กุล. (2560). *องค์การนวัตกรรม: มโนทัศน์ และตัวแบบเชิงทฤษฎี. วารสารพัฒนบริหารศาสตร์*, 57(3), 170-171.

อรอนงค์ ไรจน์วัฒนบุลย์. (2553). *การพัฒนาตัวแบบผู้นำเชิงนวัตกรรม (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต)*.สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.

อำพร โพชะราช. (2550). *พฤติกรรมทีมงานในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย (วิทยานิพนธ์)มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*, อุดรธานี.

Denti, L. & Hemlin, S. (2012). Leadership and innovation in organizations: A systematic review of factors that mediate or moderate the relationship. *International Journal of Innovation Management*, 16(3), 1-20.

Muhammd Al Sharija. (2012). Innovative Leadership by School Principals: Embedding Information Communication and Tchnology in Kuwaiti Schools. *Journal of Intrnational Education Research – Fourth Quarter* (8), 4.